

**BELEIDSPLAN
SCHAKELKLAS
2020-2021**

de Griffel

Katholieke basisschool

BELEIDSPLAN SCHAKELKLAS 2020-2021

BASISSCHOOL DE GRIFFEL

INHOUD

INHOUD	3
INLEIDING	4
MISSIE VAN DE SCHOOL	4
VISIE VAN DE SCHOOL.....	4
KWALITEIT	4
ONTWIKKELING	4
BETROKKENHEID	4
WAT IS DE SCHAKELKLAS?	4
ONDERBOUWING	5
DOELGROEP	6
ONDERWIJSINHOUD IN DE SCHAKELKLAS.....	7
GEWENSTE RESULTATEN SCHAKELKLASLEERLINGEN GROEP 4	7
EVALUATIE	8
TOEKOMSTPLANNEN VAN DE GRIFFEL.....	9

INLEIDING

In dit beleidsplan is beschreven hoe de deeltijdschakelklas op de Griffel voor groep 1-2 en groep 4 wordt vormgegeven. Allereerst is de missie en visie van de school beschreven. Vervolgens is beschreven wat de Schakelklas inhoudt, voor welke doelgroep de Schakelklas bedoeld is, welke ondersteuning wordt geboden, welke resultaten worden verwacht en wat de toekomstverwachtingen van de Griffel zijn.

MISSIE VAN DE SCHOOL

De missie van De Griffel is: *Samen leren, samen leven!* Deze missie geeft weer waar wij als school voor staan en wat wij willen bereiken. Het vormt de basis, het DNA en verleent de uiteindelijke identiteit aan de school.

VISIE VAN DE SCHOOL

De Griffel biedt leerlingen goed en modern onderwijs, met specifieke aandacht voor hun persoonlijke mogelijkheden en achtergrond, in een inspirerende en veilige leer- en leefomgeving, waarbinnen het kind optimaal kan groeien en bloeien. Aan de hand van de volgende kernwaarden geven wij onze missie vorm en inhoud: kwaliteit, ontwikkeling en betrokkenheid.

KWALITEIT

De Griffel is een school die streeft naar veelzijdig en kwalitatief hoogstaand onderwijs. Onderwijs dat past bij het individuele kind, gebruikt maakt van goede lesmethodes en dat gegeven wordt door deskundige leerkrachten. *Samen leren!*

ONTWIKKELING

We hebben oog voor de individuele behoeften van de leerlingen. Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in een eigen tempo. Op onze school zijn veiligheid en respect belangrijke waarden. We volgen ieder facet van de intellectuele en de sociaal- emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in een leerlingvolgsysteem. Daarop wordt de onderwijsinstructie, de begeleiding en het niveau afgestemd. We richten ons op het kind dat extra begeleiding nodig heeft, maar ook op het kind dat meer uitdaging nodig heeft. *Samen leren is samen leven!*

BETROKKENHEID

Samen leren en samen leven doe je niet alleen. We werken samen met interne en externe specialisten, deskundigen binnen Het Sticht en met de ouders van de leerlingen. Samen zijn we verantwoordelijk voor de leerlingen; met vertrouwen, duidelijkheid, eerlijkheid en respect naar elkaar toe. Daar begint het mee. *Samen leren en samen leven is samen werken!*

WAT IS DE SCHAKELKLAS?

In de Schakelklas op de Griffel wordt extra ondersteuning voor kinderen met een achterstand in de taalontwikkeling. Deze voorziening wordt geboden in de kleutergroepen en groep 4. In de Schakelklas wordt intensief en extra taalonderwijs gegeven aan leerlingen met een achterstand in de Nederlandse taal, met als doel dat de taalachterstand wordt verminderd en deze leerlingen betere kansen krijgen in hun verdere schoolloopbaan. Hiermee wordt tevens op termijn schooluitval voorkomen. De inzet van de extra taalvoorziening heeft dus duidelijk een preventief karakter.

In de kleuterbouw ligt de focus op woordenschatontwikkeling en mondelinge communicatie. In groep 4 is er vooral extra aandacht voor het technisch lezen, taal, talig rekenen en de uitbreiding van de woordenschat. Ons uitgangspunt hierbij is het vroegtijdig signaleren van een achterstand op het gebied van taal en/of een hun sociaal emotionele ontwikkeling, zodat er adequaat gehandeld wordt. We gaan ervan uit dat de extra ondersteuning in een kleinere setting goede resultaten tot gevolg heeft.

We hebben gekozen voor een deeltijdschakelklas (buiten de klas) voor de kleutergroepen en groep 4, omdat er in deze groepen veel leerlingen zijn met een taalachterstand (ondanks alle extra taalondersteuning in de vorige groepen). Door het formeren van twee kleine groepen die buiten de klas ondersteuning krijgen, is het voor de groepsleerkrachten mogelijk om extra ondersteuning te geven binnen de klas.

ONDERBOUWING

Het realiseren van een adequate vroege woordenschat is zeer belangrijk (betekenisvol) voor de leerresultaten later (Snow e.a., 2002).

Door deze aanpak:

- geven we een extra stimulans aan de taalgevoelige leeftijd bij kleuters
- kunnen we meer kinderen
- willen we nog meer differentiële inhoud geven aan de huidige thema's en in de toepassing van Logo 3000

Volgens The National Reading Panel (2000) bestaat er niet één beste manier voor woordenschatonderwijs en is er niet één aanpak, maar zijn er meerdere aanpakken mogelijk/gewenst. Aandacht voor woordenschat in de startgroepen van het basisonderwijs zou fundamenteel voor de leerlingen moeten zijn. Er moet een dagelijkse, routinematige aandacht voor woordenschat zijn.

The National Reading Panel concludeert dat pre-teaching van woorden een duidelijk effect heeft op de woordenschatontwikkeling. Dit zou in de kleuterperiode o.a. goed vorm kunnen krijgen in het aanbieden van de te behandelen woorden uit het aan de orde komende thema dan wel Logo 3000.

Beginnende lezers moeten een rijke en functionele woordenschat ontwikkelen; leren als activiteit die op taal steunt, hangt fundamenteel af van woordenschat (Baker, Simmons, & Kame'enui, 1998).

Met het ontwikkelen van begripsvaardigheden kun je volgens Paul van den Broek (2010) niet vroeg genoeg beginnen. Zijn onderzoek toont aan dat kinderen die op vierjarige leeftijd hoog scoren op begripsvaardigheden op latere leeftijd beter zijn in begrijpend lezen. Indien zich hier dus een achterstand aandient, kan extra ondersteuning positief effect hebben.

Een goede woordenschat versterkt ook het leren lezen. Het is van groot belang dat kinderen de woorden kennen die tijdens het leren lezen aan de orde komen. Dit versterkt dat kinderen het leren lezen als betekenisvol ervaren.

Effectief woordenschatonderwijs wordt bevorderd als:

- er veel nieuwe woorden worden aangeboden;

- er veel met kinderen over nieuwe woorden wordt gepraat;
- er verbanden met de voorkennis worden gelegd;
- de woorden meerdere keren herhaald worden;
- kinderen zelf vertellen over nieuwe woorden;
- bij kleuters ook het spelelement wordt benut.

Vanwege het bovenstaande stellen wij voor om de middelen voor een extra taalvoorziening voort te zetten in de kleuterbouw en groep 4 van de Griffel.

DOELGROEP

De Schakelklas is bedoeld voor leerlingen vanaf groep 1 die aantoonbaar onder hun cognitieve niveau presteren vanwege een achterstand in de Nederlandse Taal. Zij zijn in de voorschoolse periode aangemerkt als doelgroepkind en/of hebben een V-score op de Cito-toets.

Eventuele overige criteria:

- screening logopediste GGD
- observatie leerkracht
- kind heeft moeite zich begrijpelijk in het Nederlands uit te drukken
- kind heeft moeite om een opdracht te begrijpen
- kind heeft moeite met communiceren met andere kinderen/volwassenen

Wat wordt er eigenlijk bedoeld als we het hebben over een leerling met een taalachterstand? Het taalonderwijs heeft allerlei facetten: lezen, spelling, woordenschatontwikkeling, stelonderwijs. Bij criteria voor taalachterstand denken we in de eerste plaats aan:

- woordenschat
- technisch lezen
- begrijpend lezen

Bij de extra taalvoorziening voor groep 1/2 hebben we het vooral over woordenschat.”

Onze procedure voor groep 4 ziet er als volgt uit:

Op onze school worden methodeafhankelijke en methode onafhankelijke toetsen afgenomen.

- Methode afhankelijke toetsen: na een periode van 3 tot 6 weken (afhankelijk van het vak) wordt d.m.v. een methode gebonden toets gekeken of de aangeboden leerstof beheerst wordt. Daarna wordt er gedifferentieerd gewerkt (remediëren, herhalen, verbreden, verdiepen).
- Methode onafhankelijke toetsen: drie keer per jaar wordt de AVI toets (technisch lezen, tekstniveau) afgenomen. Daarnaast wordt de Cito DMT (technisch lezen, woordniveau) drie keer per jaar in groep 3 en 4 afgenomen en in groep 5 twee keer. Twee keer per jaar wordt de Cito Spelling en Cito Rekenen en Wiskunde afgenomen.

Bij de eerste keer D of E score wordt direct actie genomen:

- leerling wordt geplaatst in een kleine ondersteuningsgroep (binnen de eigen groep) met een aangepast programma.

Bij de tweede keer D of E score:

- leerling blijft in de kleine ondersteuningsgroep (binnen de eigen groep);
- leerling krijgt remedial teaching. Op een handelingsplan staat de extra zorg vermeld;
- er wordt onderzocht waarom er geen vordering is;
- eventueel wordt er een aanvullende toets afgenomen;
- eventueel volgt een gesprek met de interne begeleider;
- eventueel extern onderzoek.

Bij meerdere keren D of E score:

- er is sprake van een zorgleerling >> bespreking in het Zorgteam “De Griffel”;
- er wordt gekeken of groepsverlenging (doubleren) zinvol kan zijn;
- wellicht verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs;
- of als zorgleerling naar de volgende groep.

Naast de toetsuitslagen spelen de observaties van de leerkrachten een belangrijke rol.

Beslissingen voor extra ondersteuning, plaatsing in de ondersteuningsgroep, inbrengen in het zorgteam en/of groepsverlenging worden in overleg met de interne begeleider genomen. De IB-er brengt de directeur op de hoogte; zij hebben 4x per jaar overleg.

ONDERWIJSINHOUD IN DE SCHAKELKLAS

Er wordt aangesloten bij de inhoud van de taal- en rekenlessen van de groep en de methode; er wordt gewerkt met verlengde instructie en pre-teaching. Bij het aanbieden van de thema's is er veel interactie, bijvoorbeeld het bespreken van een praatplaat (per thema), spelletjes doen, visuele ondersteuning door oefenmateriaal aan te bieden (geld, klok, blokjes, weegschaal) en samenwerkingsactiviteiten. Ook wordt er voorgelezen (groep 1/2) en worden verhaaltjessommen (groep 4) besproken met het oog op de CITO-rekenen. Tijdens de praktijkopdrachten en het taal-en rekencircuit wordt een beroep gedaan op samenwerking ('na de toets' en project rekenen groep 4).

De gebruikte toetsen zijn:

- AVI (technisch lezen)
- Cito rekenen
- Cito begrijpend luisteren. Dit is voor ons een nieuwe toets. Daarom is er geen vergelijking mogelijk. Op basis van het niveau voor begrijpend lezen eind groep 3, willen we bij begrijpend luisteren minimaal een groei van 0.5 niveauwaarde zien t.o.v. begrijpend lezen groep 3.

De gebruikte materialen zijn:

- Logo 3000
- Taal Actief (taalmethode) met een uitgebreide woordenschatleerlijn
- Wereld in Getallen (rekenmethode)
- Losse concrete materialen, aansluitend bij de lessen

GEWENSTE RESULTATEN SCHAKELKLASLEERLINGEN GROEP 4

Voor de Schakelklasleerlingen in groep 4 zijn de volgende resultaten gewenst:

- Elke individuele leerling groeit in vaardigheidsscores in één schooljaar. Voor de gewenste groei in vaardigheidsscore, zie de tabellen hieronder.
- Doel is om de leerlingen één niveau te laten groeien op cognitief gebied, en zich te laten ontwikkelen op sociaal-emotioneel gebied.
- We verwachten een duidelijke verbetering te zien bij het technisch lezen. Het AVI-lezen moet minimaal 1 niveau omhoog. Ook verwachten wij progressie in de ontwikkeling van de Nederlandse taal: woordenschat, de zinsvorming, zinsbegrip en tekstbegrip. We werken aan de taalvaardigheden die nodig zijn voor rekenen en wiskunde (de redactiesommen) en we werken aan meer zelfvertrouwen en betere sociale vaardigheden.

Op basis van o.a. het document “2020_Tabellen_tussenopbrengsten_leerlingniveau_CITO_LOVS” willen we graag minimaal de volgende vaardigheidsgroei zien bij de leerlingen van de schakelklas groep 4:

Toets	Vaardigheidsgroei Tussen E3 en M4	Vaardigheidsgroei Tussen M4 en E4	Vaardigheidsgroei schooljaar
Cito Rekenen-Wiskunde 3.0	+25	+20	+45
AVI Technisch Lezen	+1 niveau	+1 niveau	+2 niveaus

Voor begrijpend luisteren is geen gemiddelde groei bekend, ook omdat de toets niet bedoeld is om meermaals af te nemen. Toch willen we monitoren of het taalbegrip van de kinderen toeneemt. Daarom hebben we zelf de volgende eis opgesteld:

	Groei in niveauwaarde M4	Groei in niveauwaarde E4	Groei in niveauwaarde schooljaar
Cito Begrijpend luisteren 3.0	+0.5	+0.5	+1.0

Mocht het zo zijn dat de gestelde doelstelling niet gehaald worden, of dat de verwachting is dat deze niet gehaald gaan worden, dan volgt een analyse van het waarom en wordt besloten of en welke interventies kunnen plaatsvinden om de doelstellingen wel te realiseren. We hebben onze doelstellingen ambitieus ingezet en willen in de komende jaren onderzoeken of de doelstellingen realiseerbaar zijn of te ambitieus waren.

EVALUATIE

Twee keer per jaar vindt een (tussen)evaluatie plaats (februari en juni). Bij deze evaluatie zijn de IB en de leerkracht van de Schakelklas aanwezig. Indien gewenst is de groepsleerkracht van desbetreffende leerlingen aanwezig. Er is geregeld contact over individuele leerlingen, zowel met de vaste groepsleerkracht als met de intern begeleider en RT-er (indien nodig). Eindverantwoording: De schakelklasleerkracht schrijft de eindverantwoording. Dit wordt met de IB besproken.

TOEKOMSTPLANNEN VAN DE GRIFFEL

- Het behoud van de huidige deeltijdschakelklassen;
- Uitbreiding van de doelgroep, die gebruik maakt van de deeltijd schakelklassen;
- In samenwerking met de andere schakelklassen van Het Sticht het schakelonderwijs meer datagericht maken, mede aan de hand van het IEP LVS;
- Volledige afstemming van de VVE inspanning op de deeltijd schakelklas-constructie;
- Het expliciet betrekken van ouders bij projecten voor leesbevordering en woordenschatverbetering om te komen tot een optimale gezamenlijke opbrengst.